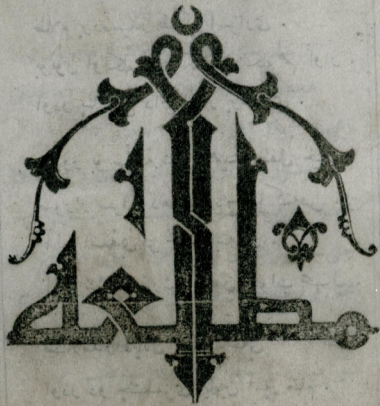

امور اداره و تحریریه به متعلق خصوصیات
ایچون سینه صادرده ۵۲ نومرویه
مراجعت اولنور

صاحب امتیاز و مدیری
عثمان توفیق

سلائیکه اداره خانه مژدن الدیرانی اوزره سنه ای
۴۰ آلتی آیلنی ۲۰ اوج آیلنی ۱۰ غروشدیر
آبونه بدلی پشیناً آلتور

برسنه لکی سلائیك ایچون ۵۰ غروشدیر
آلتی آیلنی ۲۵
اوج آیلنی ۱۲
برسنه لکی سائر محلار ۶۲
آلتی آیلنی ۳۲

مجبیدیه اون طقوز غروش حسابیه
برسنه لکی سلائیك ایچون ۱ غروشدیر
سائر محلار ۵۰ باره در

ہو مدامعنی ایندیکہی زمان محدودجہ بر اقلیتی
دیکھو۔ اوت۔ او اقلیت محدودمدہ شاعر۔
لرک صنوف سازہ اہالیہ بقارشی تشکیل
ایلد کیری اقلندر...

ویقتور ہوغولک بتون اشعارنی ہر
فرانزجہ بیلن... دھا ایسی ہر اولوراولز
فرانسز آکلاری؟ «حسن» ایدرمی؟ اوت،
بالخاصہ «حسن» ایدرمی؟ چونکہ بر شعر
حسن اولینجہ بر شی آکلاشیہ من۔ انسان
او شعری یازان شاعر فغانرندہ اولمی۔ اوت
خیالنامہ سندہ وجود بولش اولان عالم خیالی
تماشا ایدہ بلیدرکہ تصویرک تصورلہ درجہ
متا۔ بتی تدقیق ایدہ بیلسون۔

فقط ایستیرکہ نہرمن بولہ... منحصرآ
بولہ اولسون۔ آرد صرہ بولک غلوایہ تعالی
اجلی، بضادہ دھا بیط شیلری کوسرملیدر۔
ہلہ بولہ ایکسی دہ مزج ایدن اشعارانسانی غشی
ایدرجہ منہ طائی خیالات ایلہ محاط بولندبرہ
مثلاً توفیق فکرک، علی نظر شاعرک شو
شعرنی بکنمہ جک بر صاحب نظر وارہیدر؟

نیرجہم — قدیدر آغاجک خستہ بردلی —
دستمدہ مشکی ہیجانلرلہ تیرییور۔

کویا جیجک دیہ
برخاک سبزہ دوکدیکہی قائلرلہ نیرہ یور۔
اون کو ندرایشنہ اوغراشیور فکروصنتم
برموج حسہ ویرمک ایچون شکل ارتسام
سیر ایلرم بولوحہی آرتق علی الدوام
ویردم امک دیہ۔

سہر ایلرم وعجزینہ قائل اوصنتک،
تقدیسہ انہماک ایدرم منع قدرتی۔

لکن زمان اولور
یک روحنر بولور دہ بکنم طبیعتی۔
مطلق اوکون بکنمک ایچون خستہ، منفعل
بر باشقہ چہرہ، کریملی برچہرہ استرم...
بوندنر ایشنہ شعر اولہ جق یردہ سوزلرم
بعضاً فغان اولور!

ایشنہ شعر! بر شاعر رسامک حانی
تصور ایچون بوندن کوزل، بوندن رقیق،
بوندن علوی سوز سو یلنہ من۔ شمدی
بوشردہ کی:

کویا جیجک دیہ
برخاک سبزہ دوکدیکہی قائلرلہ نیرہ یور۔
فکرنی آکلایہ میانر دہ اولدینی
ایچون بوکا اعتراض بجا میدر؟

ہوسوزلرمزدن عادل بک افندی برادرمنی
نخستہ ایندیکہز آکلا شلمسون۔ خار!...
حتی بک افندی برادرمن «یکی تعبیرات»
محترعی شعرا منہ تقدیس ایدرجہ سنہ بر
حسن محبتہ مقتونددلر۔ آنجق کندیلرینک
شو... حیفاکہ آکا موفقیہ بر آرز
عسیر! ہر کسک، ہر نوہوسک خرچی
دکل! آنکھ تجربہ قلم اولمز۔ ایشنہ
ہو «اولز!» «قارشی کلدیکی ایچوندرکہ
بعضیلری رفیع صدای اشکا ایلورلر...
سوزلرندن دہ آکلا۔ لایینی کبی بعض مبتد۔
یلرک یکی تعبیراتی زیادہ جہ سواستعمال
ایچلرینہ تأسف خوان اولورلر کہ ہو۔
جہندہ افکارمن مشارکدر۔

عادل بک افندی اوکی شیلری اغراض
ایلہ قبول ایدن اوزاق ادبیہ نک ہیسات
تجزیہ سنی نخستہ ایجتا ایستور۔ یک نظردہ
فکر طوغری کور یور: کلہ جک اورانی
غزنیہ نک غرر ویاغردلری او قوملی...
سوکرم؟ دمی ایلہی؟ رادایدیلورسہ تشویق
اولمز: تشویق اولینجہ ترقی مفقود اولور۔
تصحیح ایدیلہ جک اولورسہ بلکہ صاحب
اثر ایستمز۔ ذاتا غزنیہ نک تصحیحہ صلا۔
حتی یوق۔

رسائل ادبیہ دہ کور یلن ہر اثر شایان
تقلید ظن ایدیلر سہ خطا ایداش اولور۔
اثر انتقاد طریفیلہ غزنیہ نک محرری —
اودہ ادبیاتدہ یدطولی صاحبی اولنہ متوققدر —
طرفندن توصیہ اولنورسہ اوزمان شایان تقلید
اولور۔ یوقسہ ہیچ بر غزنیہ یوقدر کہ
«ہم احتوا ایندیکم آثار جد آ مکملہ را»
دیہ بیاسون۔

عادل بک افندی برمدقق... برمدقق
منصفدر۔ کندیلرینک «مصاحبہ ادبیہ» لری
شعراں جدیدہ مزجہ — بر اعتراضامہ
اولدینی حالہ — فصل بر حسن حرمت
ایلہ او قوندینہ امین ایسک بو محرر عاجزک
قلندن صدور ایدن بو یرایکی سوزک دہ کندیلری

طرفندن مظاہر غلو اولہ جفتہ امیتمز بر کلد

ظلمت ایچندہ سودا!

روزکار دہشت بخش قلوب اولہ جق بر
شدلہ اسیر: قطرات باران ضربہ بیایدیلہ
جاملردن غیر مغرور: لعاب آہنکار چینا۔
رییور: آوازہ رعسد طنین انداز آفاق
اولور: آتشین بارقہ لکوزلر قلمشدریور۔
قوشلر لیلال ظلمت آردہ سندہ آجی آجی
فریادلرلہ او جوشیور، انہا لک جکر سوز
نالہ لرلہ التبا ایدہ جک یر آرایور... کرہ
ارض طبیعتک ید غالبانہ سی آتشدہ سکھ سیلہ
برابر مدہش بر او جورو مہ دوغری آقوب
کیدییور۔ کائنات عشر اموات آردہ سندہ
قلمش کبی آہ و این ایدیور۔ ایکہ یور۔
این انفر...!

آہ! نہ غریب حسیات! ہو منظرہ
نیرجون بی تدہیش ایچہ یور؟ ہر اردی دوچار
خلجان ایدن ہو رعد صدالری بکا نیچون بر
صبح دی صفای سہادتک قریب اوقوع
اولدینی تبشیر ایدیور؟ او آتشین بارقہ لر
نہ ایچون بر نور جوال کبی فکر مہ اشہلا
ویریور: نہ ایچون، اوت! نہ ایچون یوتون
موجوداتی لرزہ دار دہشت ایدن ہو ظلمت
کوکبہ نورلر، سیریور...!

آہ! بر سوزک، بر وعدک مقبیلرلہ
مشحون اوزن بو دار آلامی بر عرفہ ہستی
حائزہ کوسرمدک کی قدرتی: «بارین اشامہ
قدر سکم!» بوقدر کو چوک برجلہ نک کدزلہ
تقدی ایدن نیم مردہ بر قابی احیا ایچمکدہ کی
تأثیرنی ارباب قلمدن اولوب دہ بحق شرح
وتفسیرہ موفق اولامادین ایچون بد بخت...!

فی ۱۰ تموز سنہ ۱۳۱۳ احمد انوری

مباحثہ عسکریہ (مابعد)

بالادہ کی مکانی عریضایلمکدن مقصد
اصلی قوجہ نابولیونک ہیچ بروجملہ باصقینہ
اوغرامیہ جفی کوسرمدکر۔ چونکہ:

(شالایح) محاربەلرلە مارشال (داوود) ک
(اونومبورغ) دە کورائىمى ولایىتىلە اولان
اوتىپاتك قطع اولتىمى كى احوالى ابوحنه
مخاله ایدە ایدی فرانسز اردوسنك مواضعیه
نیائی ختندە يك كوزل معلومات ایدینه بیلور
ایدی .

فقط پرنس مشارالیه فرانسز لرك هجوم
پلاقی بشقە درلو قبول ایتكده و خطائى
اخطار ایدن وقایى كورمك ایچون كوزلرینى
قیامقده ایدی -- تصمیعاتده كى اصابتە اول
قدر امین ایدی كه حقیقى كندوسنه كوسترمك
قابل اولمەدى . معنی ارکانى فرانسز اردوسنك
مرکز قارشوسنده اولیوب صول جناحدە
اولدینى صورت منقەدە اثباتە چالشدقلى
حالدە كندوسى نكر نكده صولك درجهیه قدر
اصرار ایدرك فرانسز خط حرنك موقع
مدافەك مركزى ایلر وسنده ظهور ایتى
بكیور ایدی . ایشته پرنس هو هنلو هەك
بوغنادو اصرارى سایه سنده زبولون پر و سیا
اردوسنك صول جناحنى طولاشوب اردوسنى عموداً
تریب و مركزى مذکور جناحە تماس
ایدەك صورتدە اخذ موقع ایلش ایديكە
بو كى تەلكلى وضیتلرە انشای حرب
وسفردە پاك نادراً تصادف اولتور .

پروسیا اردوسى كى بروصیتدە بولنان
براردونك كندوسنى مدافە ایلت ایچون
هجوم اولنان جناحك صاغ و صول طرفه
خط آچمغه مجبور اولدینى كورمك مشكل
برى دكلدر . بومانورە لك اجراسى دائماً
وقتە محتاج و دشمن آتشك تحت
ناآیندە اجرائى مشكل اولدینى كى بض
كره اراضى دە بوكا مانعدر . پرنس هو -
هنلو هە اجراسه مجبور اولدینى حركتى پايدینى
زمان نابولون موجود قوتیه خصمتك صول
جناحنى ازمكده ایدی . پرنسك مركزى خط
حربه داخل اولدینى زمان صول جناحدن
اثر قلامش ومخالف جناح ايسه خط حر -
بدە قیبن اولنان موقعه واصل اولمەشدى .
ایشیه ابوحنه دوشونلەكمز بن اخذ اولنان
موقعده كندوسنى مدافەیه قالقیشان براردو

نهر مذکور هر قدر بر جوق برلندن كیید
ویرر ايسه ده یتاغى متمادى بر بوغازدن عبارت
اولهرق جریان ایدر . دشمنك بولندینى صول
ساحل غایت ديك جبلى و زروە لرى اوربا -
نلرله مستور صرلردن عبارتدر . لك زباده
كیید حركاتنه مساعد اولان موتعللر
« دورنبورغ » ایلە « ناومبورغ » اولوب
بولركده يكديكرندن اولان مسافەسى آنجق
ایكى فرسخ اولدینى كى مدافەلری دە قولایدرك .
اكر دشمن (ایینه) و بركون اول ناومبورغده
وقوعبولان محاربەلردن خبردار اولهرق قوۋە
كلیه ایلە مذکور صرلرك زروەلرینى حقیقلە
اشغال ایدە ایدی موقتندن چیقارمق ایچون
آنى زورلامق تمك دكلدى . زیرا بویله ضبطى
مشكل اولان صرلرلى ادمه ایتكده چالشمق
قسماً اولسون ظهور ایدەك بر بوغازلقلە
زال نهرسك صعب المور اولان خندكنه
دوشمنك تەلكسى هر وقت موجود ایدی .
هیچ بر بيوك قوماندان بوسكى كندوسنك
موجب فلاكتى اولمى ملحوظ اولان حركات
حربەك اجراسه قالقشە من . بنا علیہ
حالات معروضه نظر دقتە آنور ايسه مواقع
مذكوره اوزرینه هجوم ایلەك مستحیل الامكان
ككورتیور ایدی . فقط نابولون بونابارت
تەلرك نقاط حاكە مناسبه سینه حرقه رشمنك
موقع و قوتى اولقدر كوزل كشف ایدرك
خطالری بولدى كه اكر دشمن اشغال ایلدینى
نقاطك غیرى مواضعى طوتەرق محاربە قیبول ایدە
ایدی موقعى اتدن آلق قابل دكلدى . حالبوكه
موضلك اشغالندە تعمیری نا قابل اولان
خطالردن طولانى موضع مذکورك هجومى
كل موقعلە تمك ایدی .

پروسیا اردوسنك ضعفى موجب اولان
شى هجومك تمك اولمیدى . دشمن موضمنك
مدافەیه اولان عدم مساعدسندن صرف نظر
خط حرنى فرانسز اردوسنه طوغرى چو -
یرەك یردە یوزینى جنبو چویرمش ایدی .
فى الحقیقه پرنس (هوهنلو هە) امپراطور
نابولونك (تورنقە) اورمانندن چیقە جنى
تصور ایدید ایدی . (ایینه) دە وقوعبولان
جنرخه و زال وادیسندە (زال آفرید) .

« اكر كیوردن ویاصول جناحدن ویاخود صاغ
جناحدن ویاخود جنبه دن هجوم اولتور
ايسه نه یایه جنم ؟ » كرى كونك هر بر
آئندە مشارالیهك ذھنى مشغول ایلەكده
ایدی . حتى : « هر جنرال بوسؤاللری كوندە
یوزكرە كندى كندینه تكرار ایلەلیدرك » .
سوزینى دائماً ورد ربان ایدە كلمسى مسلكنى
يك ایاوضاح ایدرك . كلك ایلك طوب صداسنده
دقیقه فوت ایتكسزین ترتیبات مقتضینى اخذ
ایدینى كیور یوز : یوروش حالندە بولنان
بالعموم قول اردولرینى قول باشته یتاشدیردى ؛
صباحین عسكرو ویرمكى نیت ایلدینى استراحتدن
آرق بحث ایتز اولدى ؛ دشمن اورادە در
خبرى آنور آلتاز هر كس تكرار چانفەنى
آلوب میدان محاربەیه كیتك اوزرە بولە
قوبولور .

اركان حربیه عمومیه سى رئیس جمزال
(برتیه) اولدینى اوامرى یازمقلە مشغول
اولسون امپراطور تكرار حواننه ینەرك
آتشامك ساعت در دندە « اینه با » یه
مواصلتە وقوعبولان احوالە تمامیلە كسب
و قوف ایلر .

« غازان » فرقه سى صولده و « سوشه »
درقه سى ايسه صاغده اولهرق « زال »
نهرینى كیمش ونهر مذکورك ورسا نلرینى
سبكل ایدن ملبار طیرمانه رق چیقلمقده
وایلرو قردەوالرینى اولجە صرلرك زروەلرینه
وضع ایلش بولمقده ایدیلر . نابولون
دخى صرب اولان مذکور صرلرلى طیرمانه رق
حقوب دشمن اردوسنى ككوره كك
بر نقطه یه مواصلتە پروسیالورك محاربە ایتك
اوزرە اشغال ایلدكلى خط مدافە طونك
برجوق فرسخ اولدینى ورتیانلرینك دە
اوج خط اوزرە بولندینى صورت مكملە دە
كش ایلدى .

اقدجمعه عرض اولندینى و جنبه فرانسز
اردوسى جنوبدن شماله طوغرى یوریمكده
(زال) نهرینك اشغال ایلدینى « ناومبورغ » ،
« دورنبورغ » و « ایینه نا » كى بللى باشلى
قصەلری اشغال ایلەكده ایدی . دشمنه هجوم
ایتك ایچون زال نهرینى كچكك لازم ایدی .

بویله مکمل مغلوب اولور .

ارمانه حمیدیه یکتا بنده

بسم

مابعدی وار

آزوت

و

بر کشف مرام

استغاث اولماید که «آزوت» دینل و اجسام حیاتیه تک محتاج اولدنی ماده لک الکه مبلرندن برنی تشکیل ایدن جسمه «آزوت» اسمنی و بر مک قدر بیوک برخضا اوله مز . «آزوت» روحیه دن مشتق برکته مرکبه درکه «حیاتیه» دیکدر . حیوکه اصل «حیاتیه» «آزوت» قدر انیله - موله کیور !

شمدی به قدر «مطالعه» ده دفعات ایله موضوع بحث اولدنی وجهله «آزوت» حیات نباتاته و بالواسطه حیات حیوانی به الکه لزومی بر جسمدر . هوای محیطک شده درونی تشکیل ایتک صورتیله طبیعت ده ضما «آزوت» درجه اهمیت ای اعلام ایده لککده در .

غریبدرکه تاریخ کشفدن بری (۰) بر عصری متجاوز رمان مرور ایتش اولدنی حالده بر جوق یرلده «آزوت» درجه لزوم و اهمیت هنوز لایقیه معلوم دکدر . هله نباتاتک مرکب اولدقلری اجسام بسطه میدانه چیقندن اول - یعنی عصر حاضرک ایلاک نصفنده - «آزوت» هیچ بر پرده نظر اهمیتله کورلریکی مشهور دکدر . هوای نسیمیک احتوا ایتدیکی عظیم مقدارده «آزوت» نباتات طرفندن مص اولوب اولمایدنی حتمده اون سنه اول مرور ایله علم فی دغدغه و یرن مناقشات و مباحثات علمی و قوعه کلیه مش باوایله دی بوگون بیله بو قیمتی ماده تک درجه قیمت واهیتی بجهول قایلش اوله جتی جای اشتباه دکدر . برکت ویرسون او مباحثات پر جوق تجارب و تدقیقاته محل ویردی ده عالم شیر

[۰۱] «آزوت» ۱۷۷۲ تاریخ میلادینده «روتر» غودر «طرفندن کشف اولمشدر»

موسیو «برته لو» بقیله فصلیه سنه عاقل نباتاتک هوا . دویک آزوتی - مخصوص میقر وبلر اناهیله - انساجی دروننده تثبیت ایتدکلری میدانه چیقاردی .

شمدی به قدر بر جوق دفعه لرینه «مطالعه» ده بیسان و ایضاح ایتش ایدک که «آزوت» نباتاته الکه زیاده لازم اولان ماده اولدنی کی الکه جابوق ضایع اولانده بیه اودر - بناء علیه زراعتده «آزوت» درجه لزومی نه قدر جوق ایسه صورت استفاده سی حتمده او قدر نقید ایتک اقتضا ایدر .

آزوتلی کو برلر و یا خود ساده جمادی جفتک کورمسی استعمالی - مع اتاسف بزده بو بیله هنوز لایقیه یوقدر - زراع ایچون بر جوق مضارنی ، مشکلاتی موجب اولیور : هواده نه قدر آنسه توکنیه جک مقدارده «آزوت» بولندنی کورم «آزوت» بو مخزن عمومیدن آلهرق مستفید اولمنی بو زمانلده افکار علمانی . خصوصیه کیمیای ذرائعی حتمده تدقیقات متعاده اجرا ایدن زراعتی صولک درجهده اشغال ایدن مساندن بریدر .

اوت ، بر جاره بولنسه . شو هواده کی «آزوت» بر صورتده تثبیت اولنسه . ایسته مسئله بوراده . یک نظردر «کوریور» بو مسئله حلی عالم زراعتیه قیمتی تقدیر اولنه . میه جتی بر خد متدر .

ایسته سر لوحه من دویک «بر کشف مهم» بودر . شوراسنی علاوه ایده لم که بو کشف هان تعلیق ایدیله جک بر شی دکدر : بالکز اساسدر . فقط بو اساس ایده اولدقلن صکره قریباً تطبیقات جدیه سیله عالم فن شادان اوله جتی انکار ایده جک تصور اولنه بیلورمی ؟ بارسک «سور بون» دارالفتونیک کیمیا قسمنده تجارب مخصوصه اجرا ایلیان موسیو «ده فی لانس» بالکز نه بولمشدر :

آتش اوزرندن آمونیاک غازی کیمیه جک اولورسه «کیانوس آمونیوم» جسمی حاصل اولورکه بر جزه حامض کیانوسه بر جزه آمونیاک اصابت ایدر . یعنی بو آمونیاک «آزوت»

«حاصلانی» یوزده الی درجه سنده در فقط اگر آمونیاک بریه آمونیاک ایله مولدالما مخلوطی آتشدن کیمیه بلورسه او وقت ایش دکشیر : فحم آسمتیلن *Carbure d'acétylène* حصوله کلیر : فقط بو جسم بو حالده قائلر : هواده کی «آزوت» همان بونک اوزرینه تثبیت اولنه رقیق یوقاروده بحث ایتدیکز - جسم یعنی کیانوس آمونیوم حاصل اولور . بو صورتده هوادن تثبیت اولنن «آزوت» مقداری یوزده بیش درجه سنده در : مثله فی لایقیه آکلاته بیلمک ایچون شویله دیلم : دروننده «۱۰۰» ده «۱۵» آزوتی حاوی بر جسم آلیرسکر . بو اصول ایله اوراده کی «آزوت» ۱۰۰ ده سکان بیه ابلاغ ایدلش اولور . بوندن دهاکاری برشی تصور اولنه بیلورمی ؟

دیمک که - - تعیر مباله لی کورلسون - - بو صورتده عادتاً هووانک «آزوت» ایشتمک قابل اولیور . حصوله کلن مواد «آزوتیه» نباتاتک مص ایتدکلری شکه یعنی «آزوت» حاله افراغ ایسه یک قولایدر .

کیم بیلیر بر قاج سنه صصره «آزوتلی» کورلر بو اصول ایله طوغریدن طوغری به هوای نسیمی «آزوت» استحصال ایدیله . میه جکی ؟

مثنوعه

عزتو عادل یک افندی برادر من
طرفندن وارد اولمشدر :

یکجه دن دونوشده بده کزون بر کون اول کش برلر منم کزی بولدم . خسته خانه عسکر یز حتمده ثروت فونده طبع ایدیلان بر مقاله عاجز اتمک مطالعه ده اقتباسا نشری امرنده رای احترامم استفسار بیور یاور . بیام بونی استفساره لزوم واریمدی ذوقا بنده کزی یازی یازمعه تشویق ایدن مطالعه و برهوس تعلیمه ایکیده . بر یازدرانده مطالعه ده بر ایکی ستون اشغالی خصوصیه کی اعلا حیوانه ایلرم دکلیدر ؟

فقط او صحفه لر ی مطالعه به نقل ایله مطالعین کرامتده یکی بر شی عرض ایتش اولیه تحسینکز . زراعتی شرط لر ایتش یازدنی آلمده . هنوز هرکی قورومسان او قونسی لازم کلان تأثیر موقت